

LA RESTAURACIÒ BORBÒNICA

A L F O N S X I I											R E G È N C I A D E M A R I A C R I S T I N A												
											M I N O R I A D ' E D A T D ' A L F O N S X I I I												
1875	1876	1877	1878	1879	1880	1881	1882	1883	1884	1885	1886	1887	1888	1889	1890	1891	1892	1893	1894	1895	1896	1897	1898
CONSERVADORS Cánovas						LIBERALS Sagasta		CONSERV. Cánovas				LIBERALS Sagasta			CONSERVADORS Cánovas		LIBERALS Sagasta	CONSERVADORS Cánovas		LIBERALS Sagasta			
GUERRA DELS DEU ANYS ← 1868 Pau de Zanjón •				GUERRA CHIQUITA		• Fundació del Centre Català						• Llei d'associacions			• Fundació de la Unió Catalanista			GUERRA DE CUBA I DE LES FILIPINES					
• Pronunciament de Martínez Campos				• Fundació del PSOE		Insurreccions • republicanes						• Exposició Universal de Barcelona. Abolició de l'esclavitud. Fundació del Partido Católico Nacional			• Bases de Manresa. Aranzel proteccionista. Fundació de la Liga Filipina			• Grito de Baire Pau de París •					
3a GUERRA CARLINA ← 1872				• Constitució. Institución Libre de Enseñanza. Supressió del règim foral a les Províncies Basques		Pacte d'El Pardo. • Mort d'Alfons XII						Codi Civil. • Sufragi universal masculí			• Fundació del Partido Revolucionario Cubano			Autonomia • cubana. Assassinat de Cánovas					
																						Guerra hispano- nord-americana	

REGENCIA DE MARIA CRISTINA					ALFONS XIII																														
1898	1899	1900	1901	1902	1903	1904	1905	1906	1907	1908	1909	1910	1911	1912	1913	1914	1915	1916	1917	1918	1919	1920	1921	1922	1923	1924	1925	1926	1927	1928	1929	1930	1931		
LIBERALS Sagasta	CONSERVADORS Silvela	LIBERALS Sagasta			CONSERVADORS Silvela / Maura Govern curt			LIBERALS Montero Rios / Moret			CONSERVADORS Maura Govern llarg				LIBERALS Moret / Canalejas / Romanones			CONSERV. Dato	LIBERALS Romanones / García Prieto	CONSERV. Dato	GOV. CONCEJ. G. Prieto / Maura	LIBERALS			CONSERV. Maura / Dato	GOV. CONCEJ. G. Prieto	LIBERALS G. Prieto	DICTADURA DE PRIMO DE RIVERA				BEREN- GUER		AZNAR	
Pau de • París					• Refundació d'Unió Republicana		• Incidents del Gu-cut				Massacre al Marroc. Setmana Tràgica				• Protectorat al Marroc. Assassinat de Canalejas				PRIMERA GUERRA MUNDIAL									• Fundació de la Unió Patriòtica				• Assemblea Nacional Consultiva		• Exposició Internacional de Barcelona	
			• Tancament de Calxes								• Nova Llei electoral. Solidaritat Obrera				• Fundació de la CNT. Unió Federal Nacionalista Republicana. "Ley del Candado"				Assemblea de Parlamentaris. Vaga general. Partit Republicà Català				PISTOLERISME		A BARCELONA								• Pacte de Sant • Sebastià		
			Vaga general • a Barcelona																Juntes de • defensa		Vaga a • La Canadenca Sindicats lliures.				VIC		• Assassinat de Dato		• Acció Catalana. Estat Català. Unió de Rabassaires		• Supressió de la Mancomunitat de Catalunya		• Eleccions • municipals		
					Llei del descans • dominical																• 6 d'abril Constitució de la Mancomunitat de Catalunya						• Fundació del PCE		• Estatut Provincial		• Desembarcament d'Alhucemas				
																									• Desastre d'Annual		• Assassinat Salvador Seguí. Unió Socialista de Catalunya		• Fets de Prats de Molló. La "Sanjuanada"						
																											GUERRA DEL MARROC								

LA RESTAURACIÓ BORBÒNICA (1875-1898) I

A L F O N S X I I											R E G È N C I A D E M A R I A C R I S T I N A												
											M I N O R I A D ' E D A T D ' A L F O N S X I I I												
1875	1876	1877	1878	1879	1880	1881	1882	1883	1884	1885	1886	1887	1888	1889	1890	1891	1892	1893	1894	1895	1896	1897	1898
CONSERVADORS Cánovas						LIBERALS Sagasta		CONSERV. Cánovas			LIBERALS Sagasta			CONSERVADORS Cánovas		LIBERALS Sagasta		CONSERVADORS Cánovas		LIBERALS Sagasta			
GUERRA DELS DEU ANYS ←1868 Pau de Zanjón •						GUERRA CHIQUITA		• Fundació del Centre Català			• Llei d'associacions			• Fundació de la Unió Catalanista		GUERRA DE CUBA I DE LES FILIPINES							
• Pronunciament de Martínez Campos						Insurreccions republicanes		Exposició Universal de Barcelona. Abolició de l'esclavitud. Fundació del Partido Católico Nacional			• Bases de Manresa. Aranzel proteccionista. Fundació de la Liga Filipina		• Grito de Baire Pau de París •										
• Arribada d'Alfons XII a Espanya						• Fundació del PSOE		Pacte d'El Pardo. Mort d'Alfons XII			• Codi Civil. Sufragi universal masculí		• Fundació del Partido Revolucionario Cubano		• Fundació del PNB								
3a GUERRA CARLINA ←1872 • Constitució. Institución Libre de Enseñanza. Supressió del règim foral a les Províncies Basques													Autonomia cubana. Assassinat de Cánovas		Guerra hispano-nord-americana								

LA RESTAURACIÓ BORBÒNICA

Cronologia i etapes

1875	Etapa de la Restauració Borbònica		1898
Regnat d'Alfons XII		1885	Regència de Maria Cristina

És una època dominada pel

Sistema polític de Cánovas del Castillo

Es basava en una

Alternança de dos partits: conservadors (Cánovas) i liberals (Sagasta)

I en el domini dels oligarques i cacics

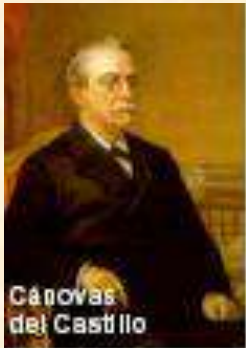
El sistema entra en crisi a causa

Guerra i independència de Cuba (1895-1898)

1.- El Sistema polític de la Restauració

1.1.- La Restauració Borbònica

Neix el desembre de 1874 — amb — Cop d'Estat del general Martínez Campos

A Sagunt

proclama

Alfons XII rei d'Espanya

El poder passa a **Antonio Cánovas del Castillo**

Cap del Partit Alfonsí

Escriu en nom del rei

“Manifest de Sandhurst”

representa

On es proposava

Monarquia constitucional

Ordre, propietat i monarquia

MANIFEST DE SANDHURST

Por virtud de la espontánea y solemne abdicación de mi augusta madre, tan generosa como infortunada, soy único representante yo del derecho monárquico en España. Arranca éste de una legislación secular, confirmada por todos los precedentes históricos (...)

Huérfana la Nación ahora de todo derecho público e indefinidamente privada de sus libertades, natural es que vuelva los ojos a su acostumbrado derecho constitucional (...).

En el entretanto, no sólo está hoy por tierra todo lo que en 1868 existía, sino cuanto se ha pretendido desde entonces crear. Si de hecho se halla abolida la Constitución de 1845, hállese también de hecho abolida la que en 1869 se formó sobre la base inexistente ya de la Monarquía. (...)

Afortunadamente la Monarquía hereditaria y constitucional posee en sus principios la necesaria flexibilidad y cuantas condiciones de acierto hacen falta para que todos los problemas que traiga su restablecimiento consigo sean resueltos de conformidad con los votos y la convivencia de la Nación.

No hay que esperar que decida yo nada de plano y arbitrariamente; sin Cortes no resolvieron los negocios arduos los Príncipes españoles allá en los antiguos tiempos de la Monarquía, y esta justísima regla de conducta no he de olvidarla yo (...) cuando los españoles están ya habituados a los procedimientos parlamentarios (...)

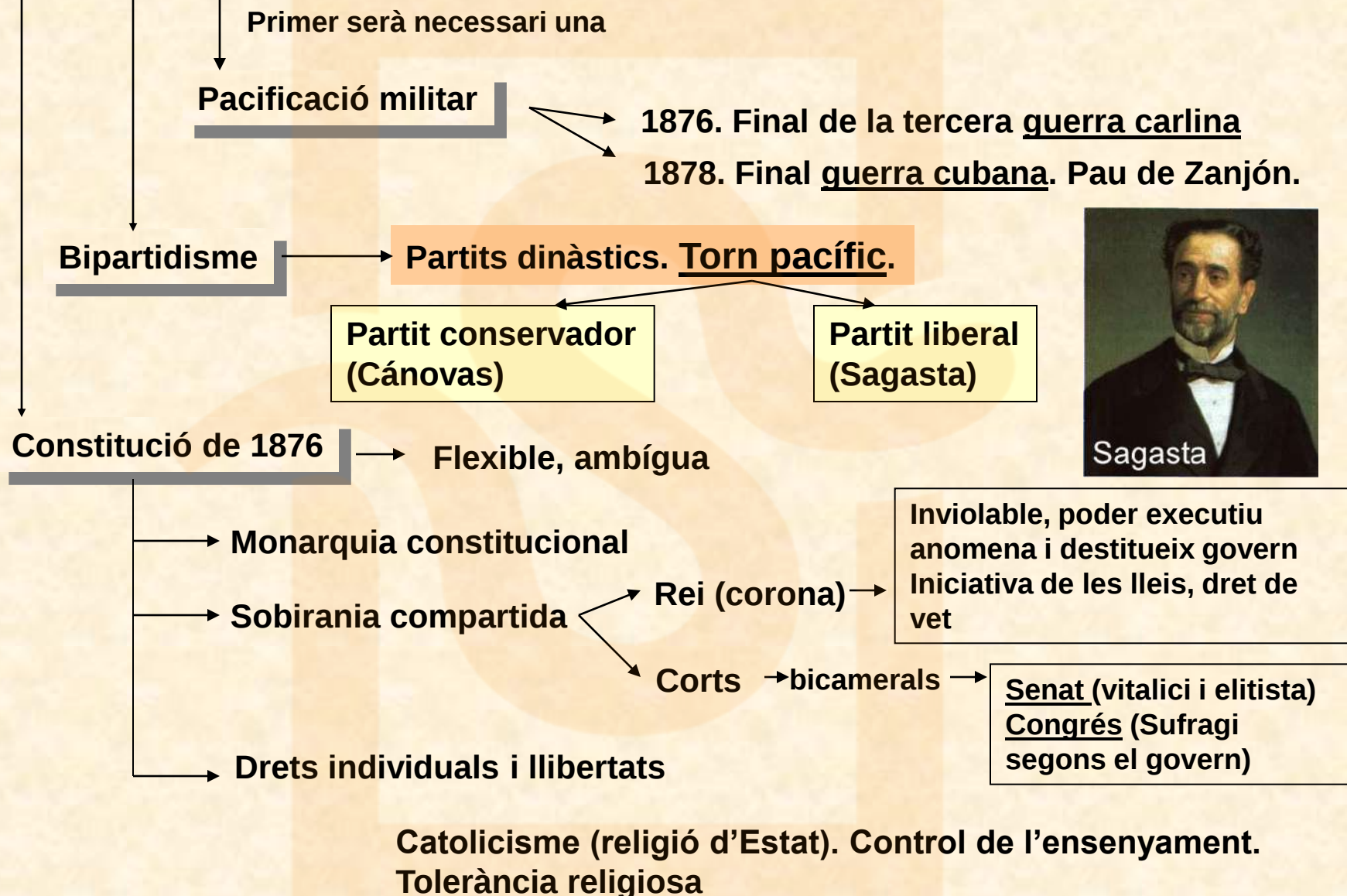
Sea la que quiera mi propia suerte ni dejaré de ser buen español, ni, como todos mis antepasados, buen católico, ni, como hombre del siglo, verdaderamente liberal.

1.2.- Les bases del sistema

Model britànic (parlamentari)

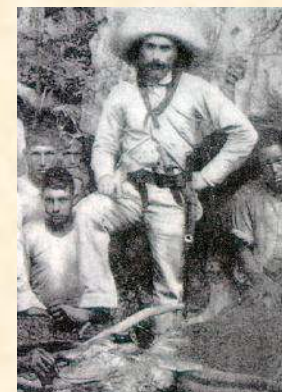
La fi de la 3a guerra carlina (1872-1876)

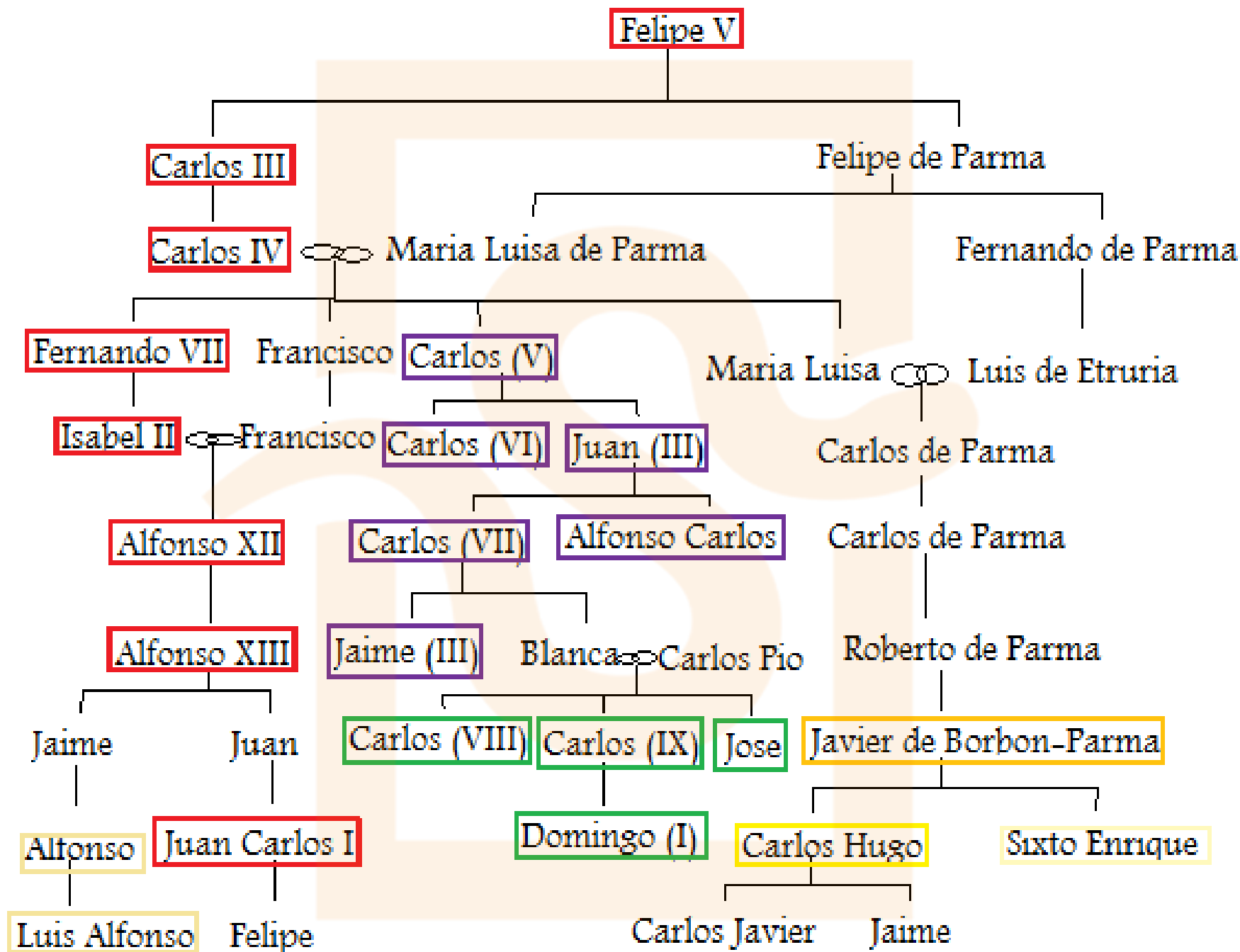
- Amnistia (R. Cabrera pren partit per Alfons XII)
- Derrota de Carles VII (a Catalunya destaquen els carlins Francesc Savalls i Rafael Tristany)
- El carlisme es converteix en un partit d'extrema dreta

La guerra de Cuba: "La guerra llarga"

- Havia començat el 1868 amb el "Grito de Yara" (Carlos Manuel Céspedes, amb els famosos "Viva Cuba libre!")
- Acaba el 1878, amb la Pau de Zanjón (Martínez Campos). Promeses d'amnistia i autonomia.

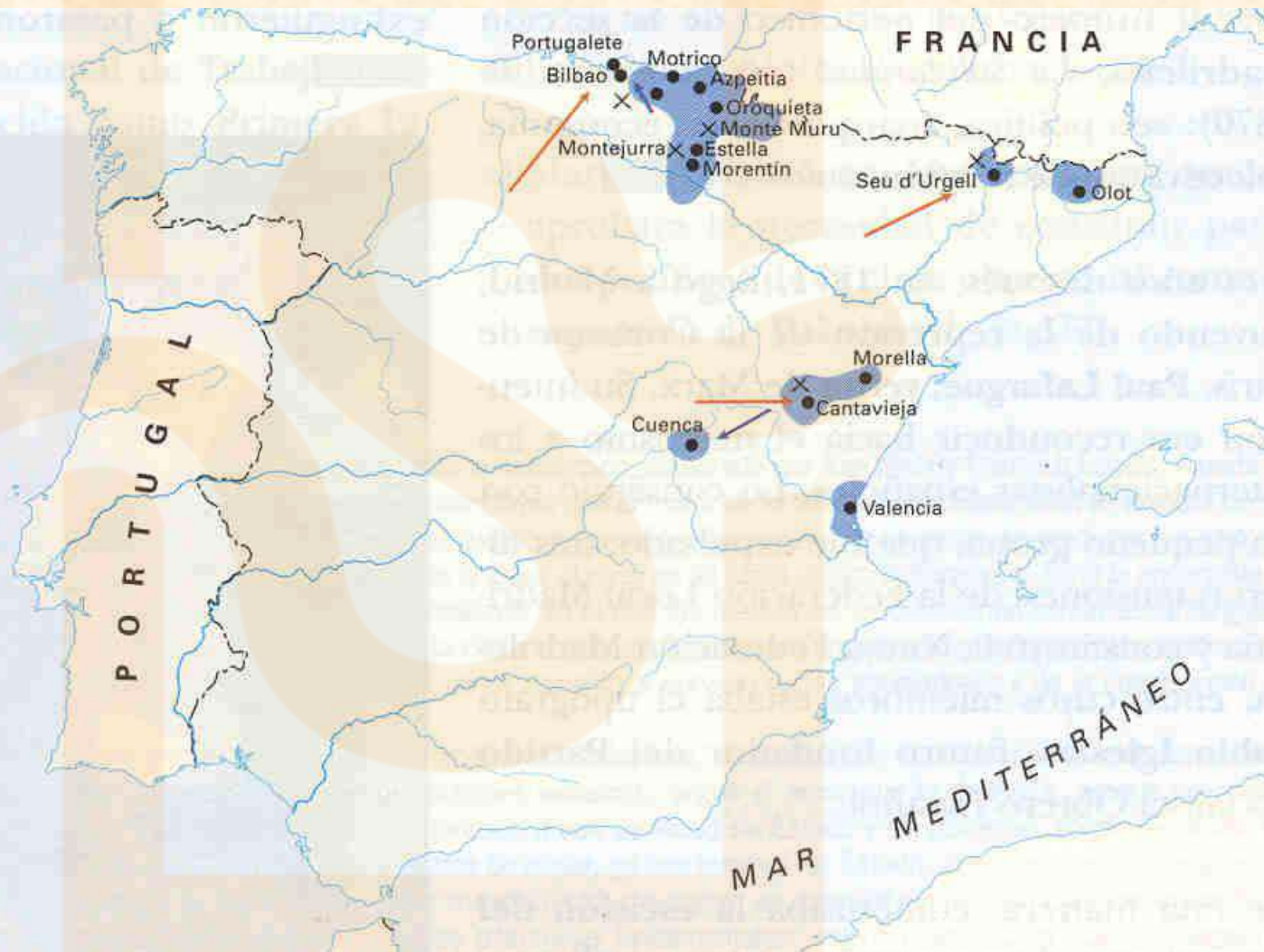
OCEANO ATLANTICO

PORTUGAL

FRANCIA

MAR MEDITERRANEO

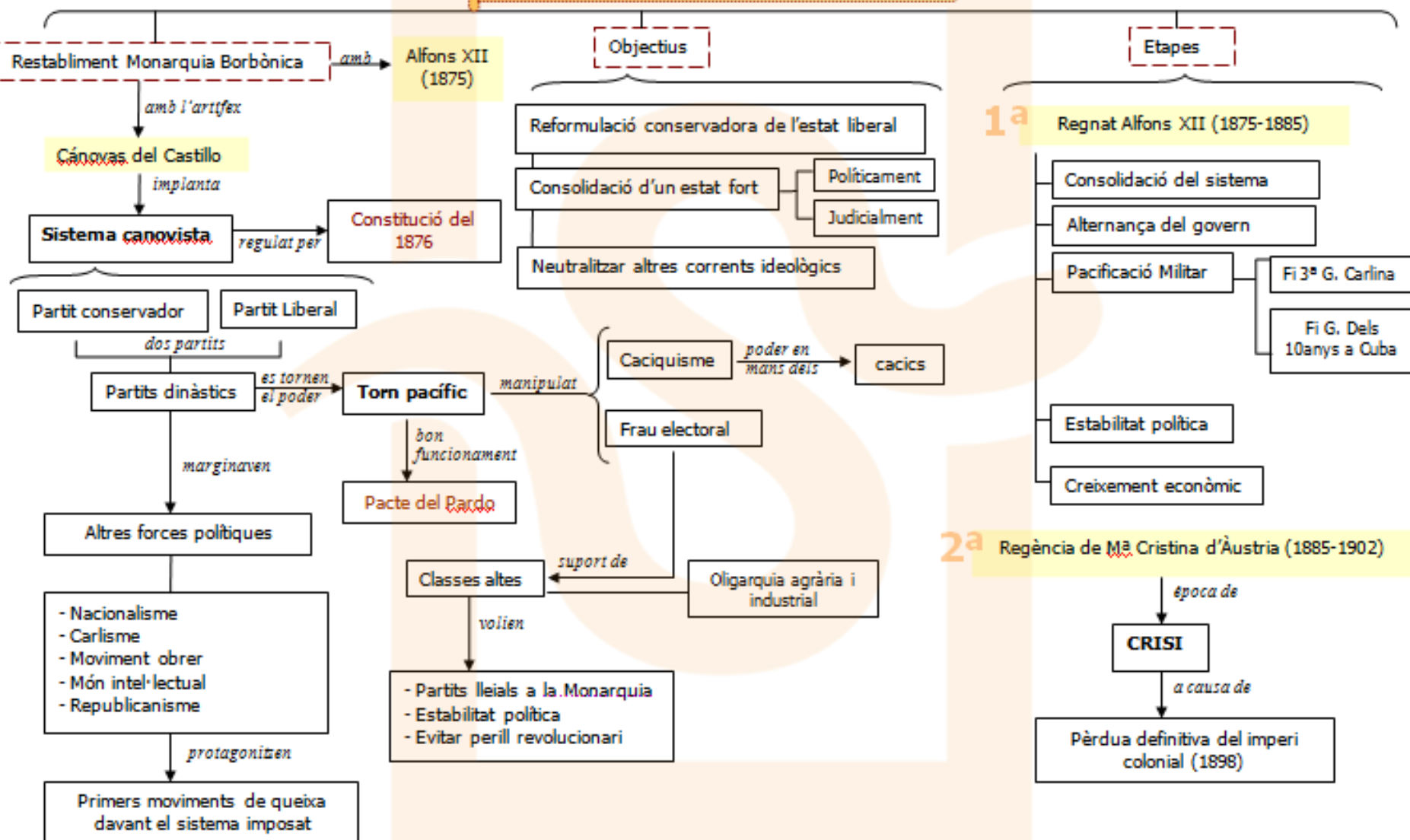
- levantamientos carlistas
- fuerzas carlistas
- fuerzas gubernamentales
- × principales batallas

LA TERCERA GUERRA CARLINA A CATALUNYA (1872-1876)

La Restauració borbònica (1874-1931)

1.3.- Sistema del torn i frau electoral

La realitat política del sistema canovista

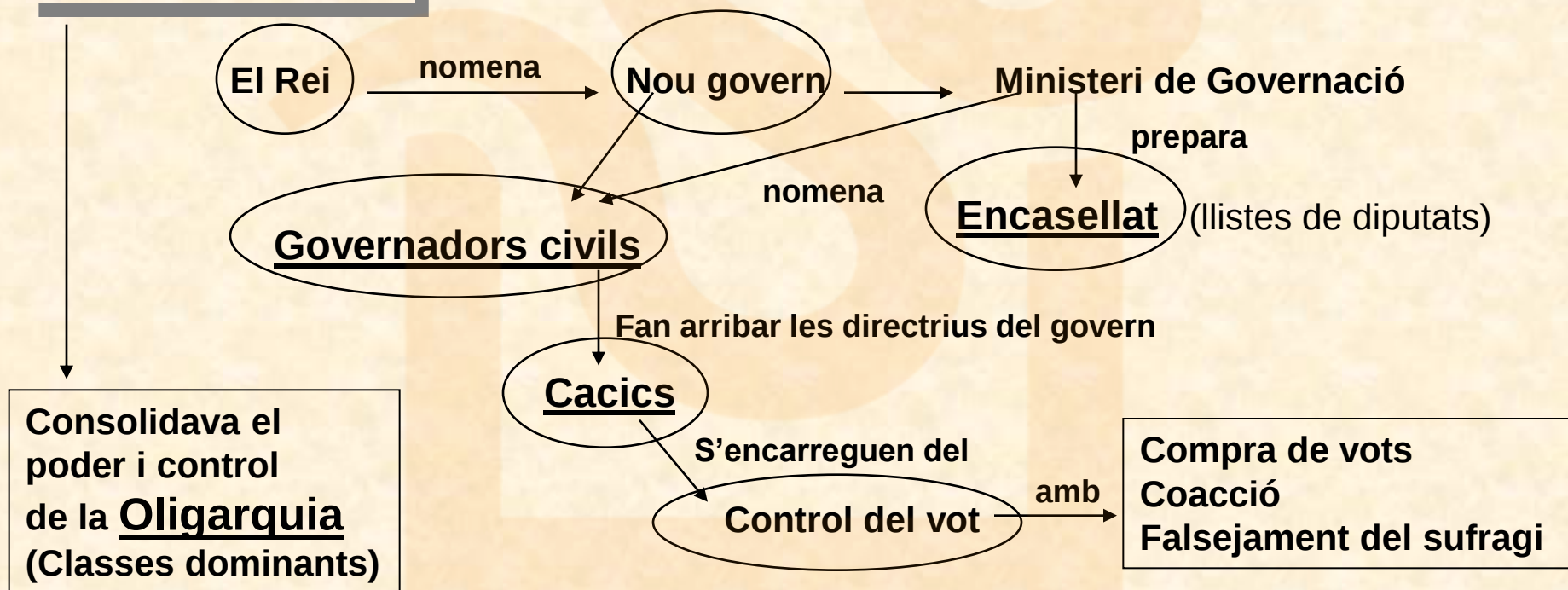
Torn pacífic

Alternància dels dos partits dinàstics
en el poder per iniciativa de la Corona

Frau electoral

Garantia de control de les eleccions

Mecanisme electoral

ENSAIG GENERAL

L'Esquella de la Torratxa

"Els enemics del sufragi", La Campana de Gràcia, 1890

- Surto?
- No home, no! Espera encara fins al dia 10.

Derechos individuales.

Derechos individuales.

Bipartidisme

Partits dinàstics

→ Partit Conservador (Cánovas del Castillo)

Amb suport dels moderats, Unió Liberal, Església...

Proteccionisme, catolicisme, sufragi censatari. (Llei electoral restringida.)

→ Partit Liberal (P.M. Sagasta)

Demòcrates, radicals, progressistes, republicans moderats...

Amb suport de funcionaris, militars, professions liberals, comerciants. (Llei sufragi universal (1890), dret d'associació, abolició de l'esclavitud...)

Amb alternança pacífica en el poder
(amb la mort d'Alfons XII es fa el Pacte del Pardo)

Sagasta

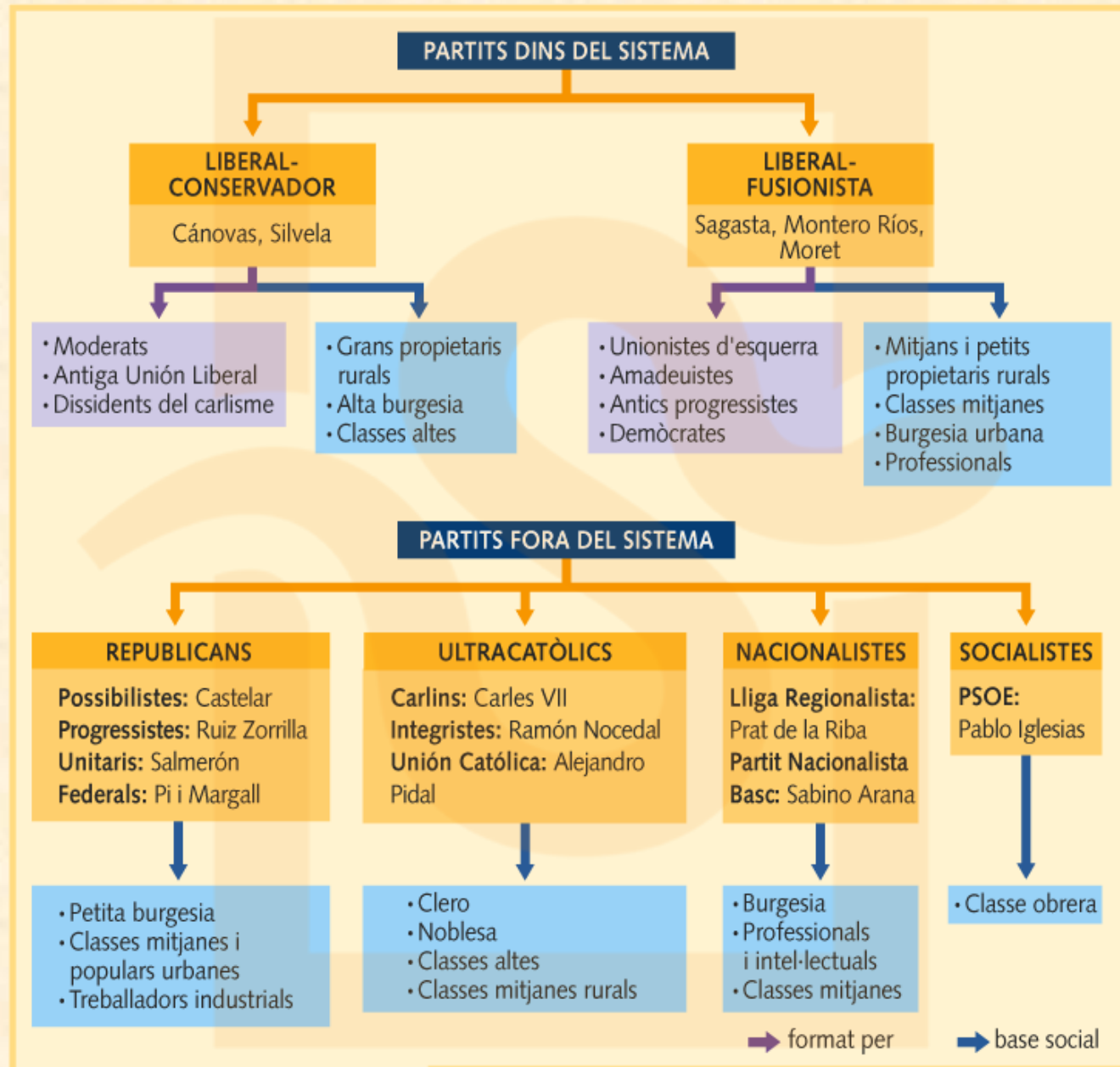

Maria Cristina

Alfons XII

ELS PARTITS POLÍTICS DURANT LA RESTAURACIÓ

2.- L'evolució política de la Restauració

2.1.- El regnat d'Alfons XII (1875 - 1885)

Es divideix en períodes

1875 - 1881

Partit Conservador

1881 - 1883

Partit liberal

1883 - 1885

Partit Conservador

Partit Conservador

aplica

Mesures restrictives

aconsegueix

Pacificació i Constitució de 1876

contra

Llibertat de càtedra
Llibertat d'expressió (censura)
Dret de vot (censatari)

Destaca per

Nul·la sensibilitat social
Repressió de l'oposició no monàrquica

Partit Liberal

decreta

Llibertat de premsa, de càtedra i d'expressió (Llei de premsa, 1883)
Dret d'associació i de reunió

inicia

Preocupació social pels obrers

2.2.- La regència de Maria Cristina d'Habsburg (1885 - 1902)

Font A: Distribució dels escons en el Congrés de Diputats (1876-1899)

Partits	Anys d'eleccions									
	1876	1879	1881	1884	1886	1891	1893	1896	1898	1899
Conservadors	333	293	39	318	67	262	61	279	84	236
Liberals	32	63	297	67	288	83	281	88	266	122
Republicans	1	7	32	5	22	31	47	1	14	18
Altres	19	26	24	2	15	23	11	33	37	26

M. Martínez Cuadrado: *La burguesia conservadora (1874-1931)*. Madrid, Alianza, 1978. P.39-40

Font B: Llei electoral de Cánovas del Castillo (1878)

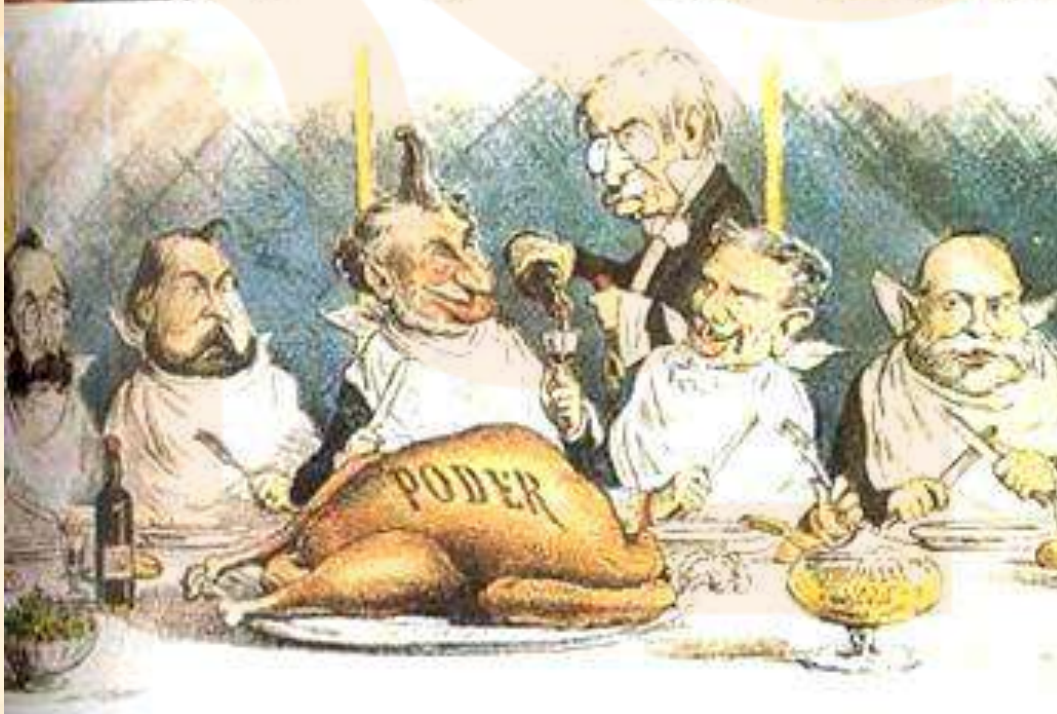
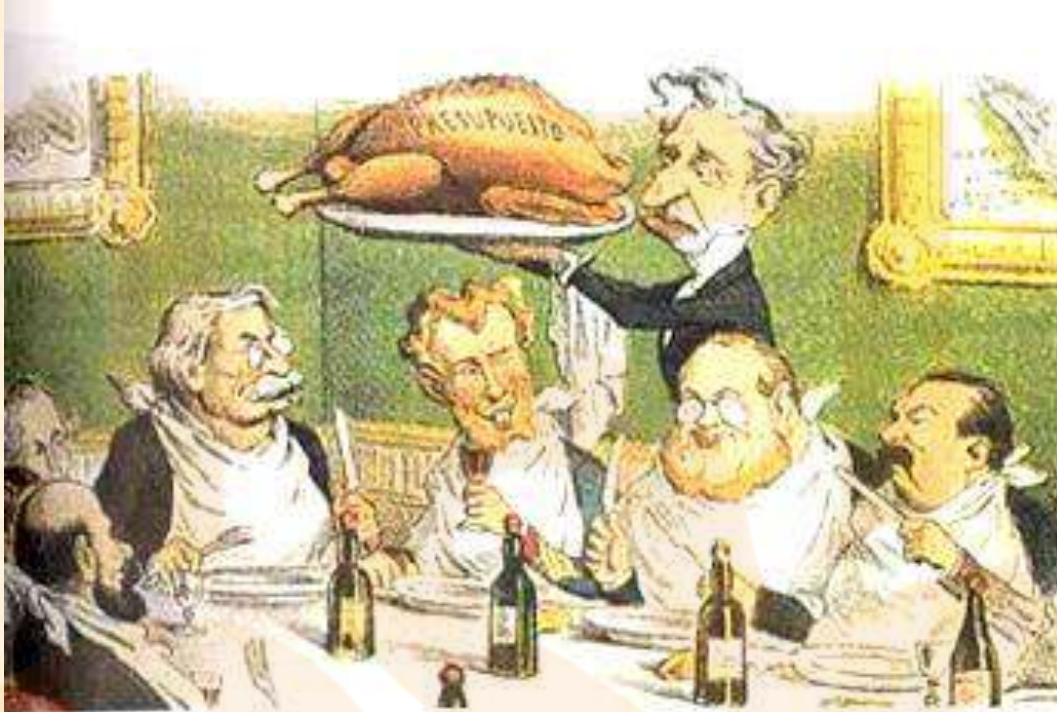
Art. 15.- Tindrà dret a ser inscrit com a elector, en les llistes del cens electoral de la secció del seu respectiu domicili, tot espanyol que tingui 25 anys complets i que sigui contribuent dins o fora del mateix districte, per la quota mínima per al Tresor de 25 pessetes anuals per contribució territorial o de 50 per subsidi industrial."

Font C: Llei electoral de Sagasta (1890)

Art. 1.- Són electors per a diputats a Corts tots els espanyols barons majors de 25 anys que es trobin en ple gaudi dels seus drets civils i siguin veïns d'un municipi on almenys faci dos anys que resideixin."

España política interior

3.- L'oposició política

El carlisme

Exili Carles VII

Ramon Cabrera reconeix Alfons XII

Crisi carlisme

Cándido Nocedal: Acta de Loredan (1886): nou programa

Dues tendències

Els integristes de Ramon Nocedal

(P. Católico Nacional)

Tradicionalistes (Juan Vázquez de Mella)

A partir de 1890

Partit Carlí (Comunió Tradicionalista)

El republicanisme

tendències

Federalistes (Pi i Margall). Valentí Almirall (escisió)

i JM^a Ribot (nou programa i impuls)

Unionistes (Nicolás Salmerón - Partit Centralista, 1891)

Radicals (M. Ruiz Zorrilla - Partit Republicà Progressista)

Possibilistes (Emilio Castelar)

1893 Unió Republicana (federalistes, centralistes i progressistes)

Dificultats: influència de l'internacionalisme

El nacionalisme

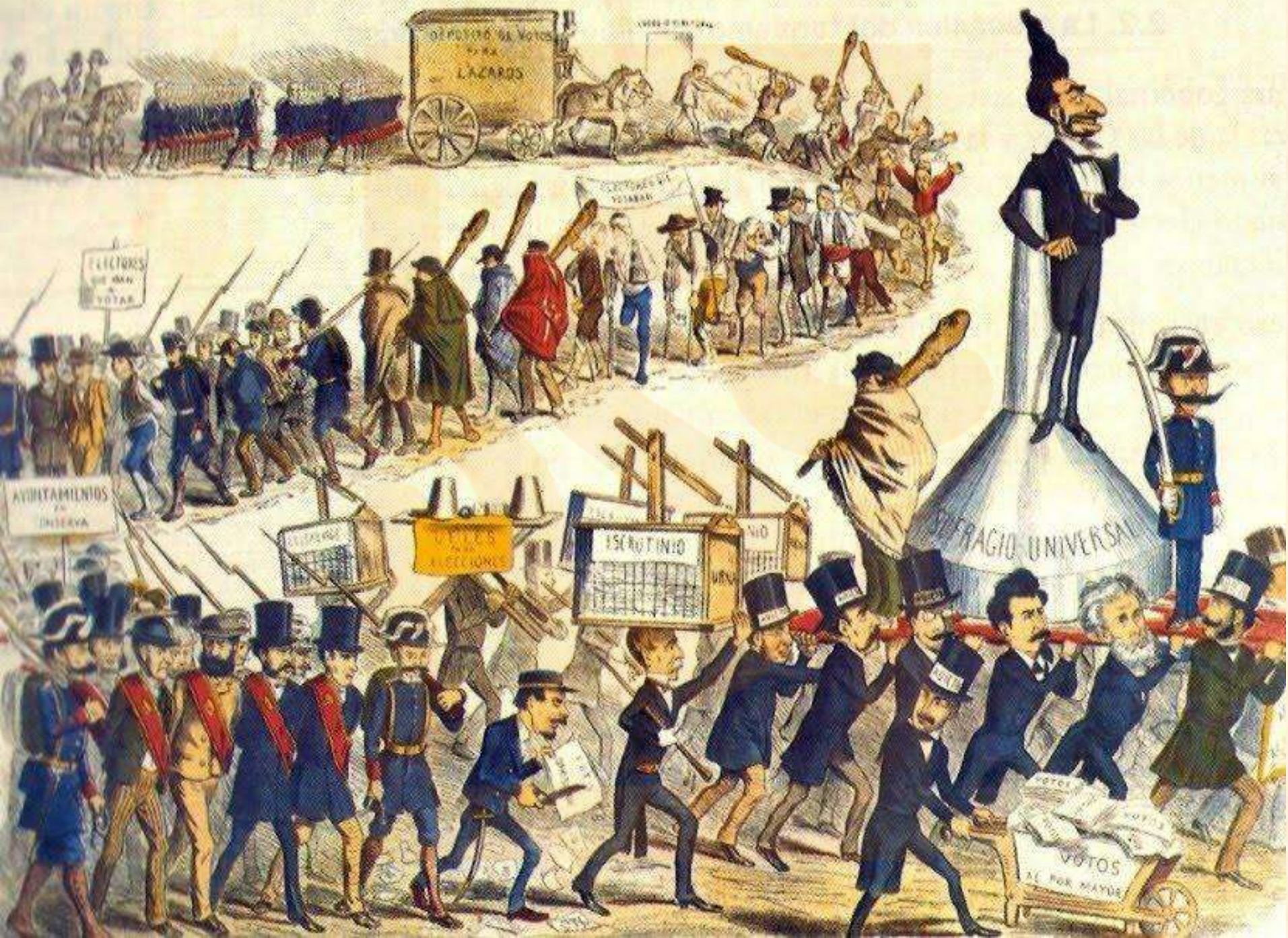
En aquesta època es passa del regionalisme al nacionalisme

Defensa del particularisme lingüístic, cultural, institucional i històric
enfront de les tendències uniformadores i centralistes de l'Estat liberal

Moviment obrer

Anarquisme (sindicats i acció individual)

Socialisme (PSOE, 1879, Pablo Iglesias)

Escuela Nacional-Federal

de

PARTIDOS

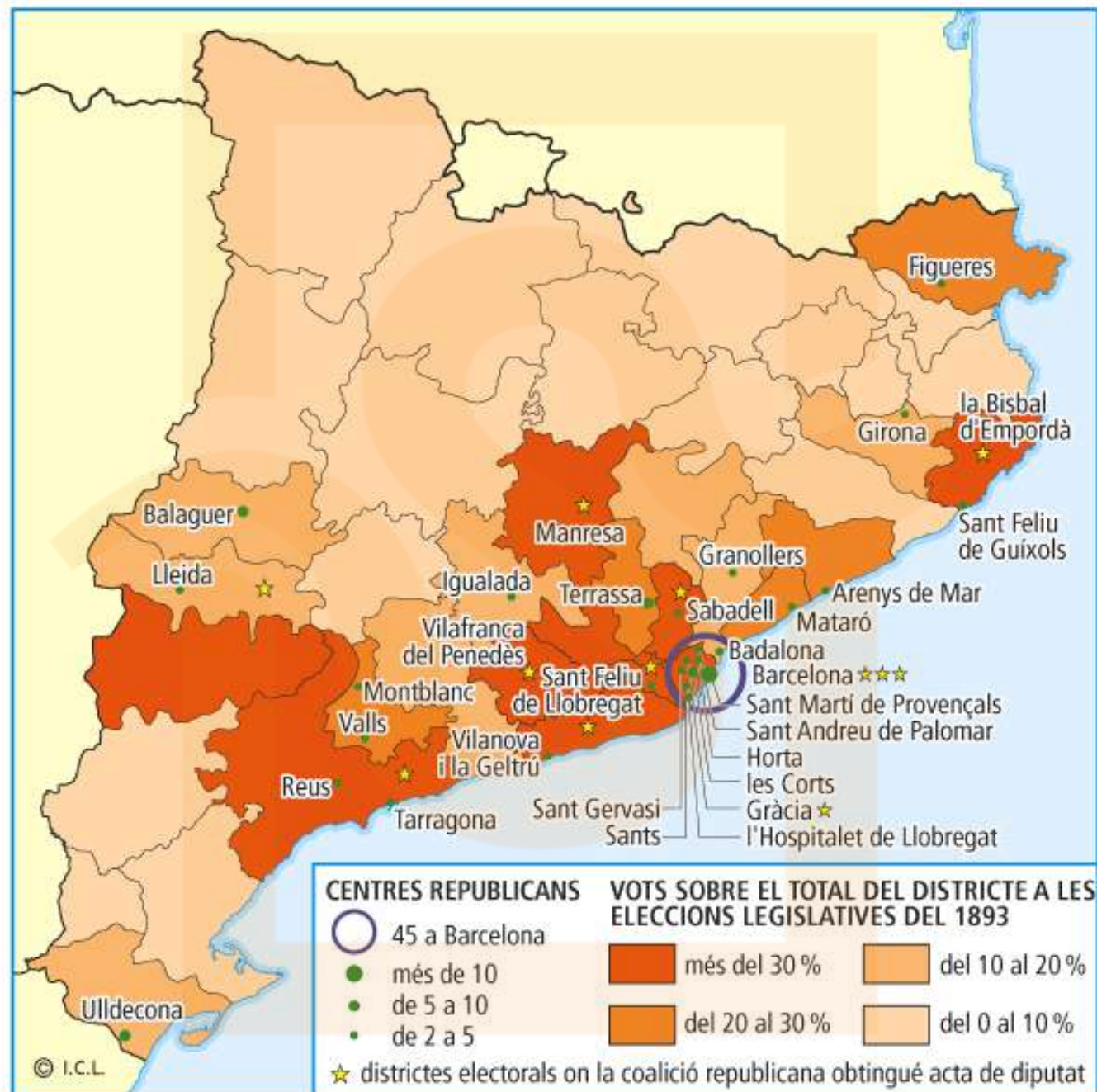
PARA JESU DEL PAIS

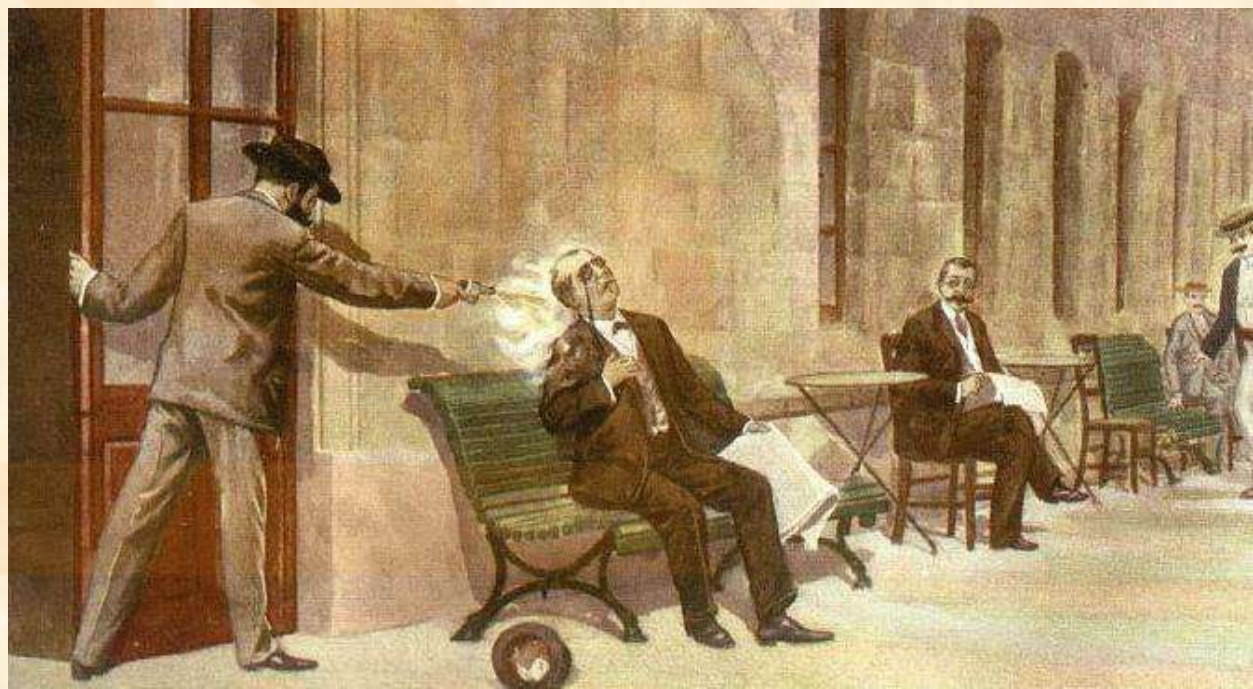
U-NI-ON
OR-DEN
PA-TRI-O-TIS-MO
SPU-SA-TEZ
NACI-DA-CI-DAD
DIS-TI-CIA
DE RE-COS-DE-BRRES

VALI-ER-AMEN-TO-TO-TO
CANTON-TO-TO-TO-TO
CANTON-TO-TO-TO-TO

LA INFLUÈNCIA DEL REPUBLICANISME A CATALUNYA

SISTEMA POLÍTIC CANOVISTA

- Fonaments**
 - Constitució conservadora del 1876
 - La Corona com a poder moderador
 - Suport de l'exèrcit i de les classes benestants
- Objectius**
 - Estabilitat interior i defensa de l'ordre
 - Posar fi a la ingerència de l'exèrcit en la vida política
 - Pacificació del país
 - Fi de la guerra carlina (1876): abolició dels furs bascos
 - Fi del conflicte cubà: Pau de Zanjón (1878)
- Característiques**
 - Bipartidisme
 - Conservadors: Cánovas
 - Liberals: Sagasta
 - Alternança en el poder: torn pacífic
 - Corrupció i frau electoral: tupinada
 - Poder i influència del caciquisme

LES FORCES D'OPOSICIÓ

- Republicanisme**
 - Davallada i divisió després del fracàs de la Primera República
 - Diferents grups republicans: possibilistes (Castelar), progressistes (Ruiz Zorilla), federals (Pi i Margall) i unitaris (Salmerón)
 - El sufragi universal (1890) estimulà la formació de coalicions (Unió Republicana)
- Carlisme**
 - Renovació de dirigents i programa: Acta de Loredan
 - Escissió integrista: Partido Católico Nacional (R. Nocedal)
 - Distanciament entre el clero i el carlisme
- Obrerisme**
 - ↓ (vegeu el tema 6)
- Nacionalismes**
 - ↓ (vegeu el tema 8)

CONFLICTE D'ULTRAMAR

- Cuba**
 - Causes
 - Desigualtat política entre espanyols i cubans
 - Manteniment de l'esclavitud
 - Proteccionisme de la metròpoli, que obstaculitzava el desenvolupament de l'economia cubana
 - Incapacitat de l'administració per establir reformes a l'illa
 - Partits
 - Partido Autonomista: proposava l'autonomia de l'illa
 - Partido Revolucionario Cubano (J. Martí)
 - Independència per la via insurreccional
 - Suport dels EUA
 - Insurrecció armada
 - 1895: Grito de Baire
 - Fases
 - 1895-1897: repressió militar (Martínez Campos i Weyler)
 - 1897-1898: concessions polítiques (autonomia)
 - 1898: guerra hispanonord-americana; derrota militar espanyola a la batalla de Santiago
- Filipines**
 - Independentisme (José Rizal i Katipunan)
 - Insurrecció armada
 - Intervenció nord-americana i derrota espanyola a la batalla de Cavite

CRISI DEL 98

- Conseqüències del desastre**
 - Crisi econòmica menor de la que s'augurava
 - Crisi política, però va continuar el torn pacífic. Manifest de Polavieja
 - Crisi ideològica i moral: "nació decadent"
 - Augment de la intervenció militar en la vida política
- Nous moviments**
 - Regeneracionisme: necessitat de renovar la vida política i social del país
 - Generación del 98: visió pessimista d'Espanya
 - Consolidació del catalanisme com a alternativa política (vegeu el tema 10)

SISTEMA POLÍTIC CANOVISTA

Fonaments

- Constitució conservadora del 1876
- La Corona com a poder moderador
- Suport de l'exèrcit i de les classes benestants

Objectius

- Estabilitat interior i defensa de l'ordre
- Posar fi a la ingerència de l'exèrcit en la vida política
- Pacificació del país
 - Fi de la guerra carlina (1876): abolició dels furs bascos
 - Fi del conflicte cubà: Pau de Zanjón (1878)

Característiques

- Bipartidisme
 - Conservadors: Cánovas
 - Liberals: Sagasta
- Alternança en el poder: torn pacífic
- Corrupció i frau electoral: tupinada
- Poder i influència del caciquisme

LES FORCES D'OPOSICIÓ

Republicanisme

- Davallada i divisió després del fracàs de la Primera República
- Diferents grups republicans: possibilistes (Castelar), progressistes (Ruiz Zorilla), federals (Pi i Margall) i unitaris (Salmerón)
- El sufragi universal (1890) estimulà la formació de coalicions (Unió Republicana)

Carlisme

- Renovació de dirigents i programa: Acta de Loredan
- Escissió integrista: Partido Católico Nacional (R. Nocedal)
- Distanciament entre el clero i el carlisme

Obrerisme

↓ (vegeu el tema 6)

Nacionalismes

↓ (vegeu el tema 8)